

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ Ι
Α΄ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Θέμα: Χώρος και Μορφή.

3^ο τμήμα
Υπ.Καθηγητής
Τάκης Κοζόκος – γλύπτης

email takiskozokos@gmail.com

web www.takiskozokos.gr

Το blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

www.blogeikastika.gr

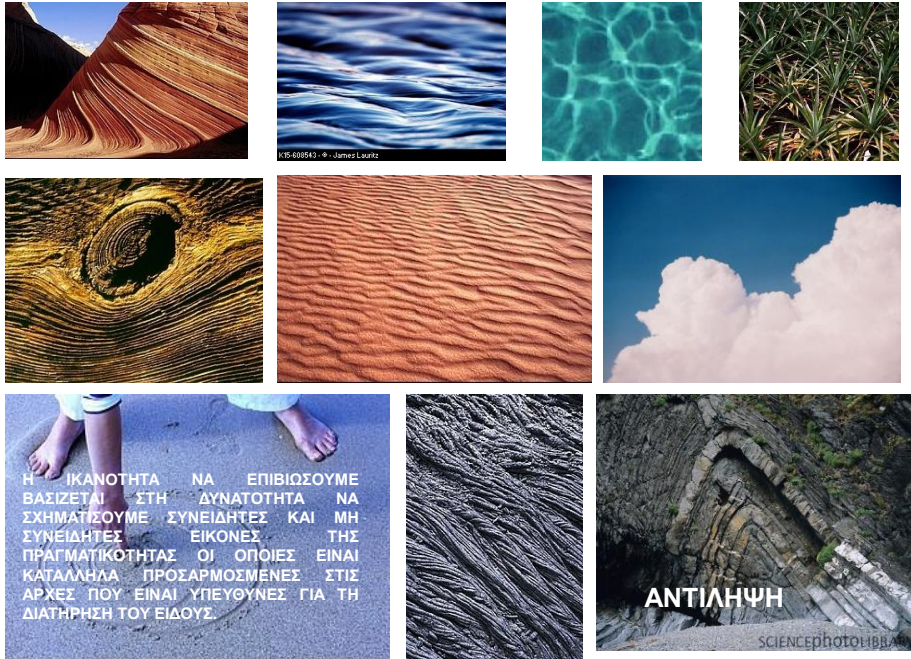
5^η Σημειώσεις Μαθήματος 2020-21

Το μάθημα είναι κατά βάση εργαστηριακό.

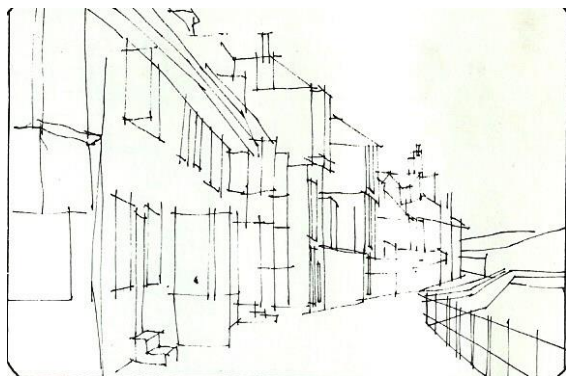
Οι σημειώσεις δίνονται για την ενθάρρυνση σας για περισσότερη έρευνα.

Η έννοια του χώρου και η αισθητική μορφή.

Αντίληψη και πραγματικότητα

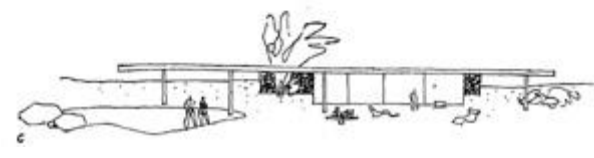
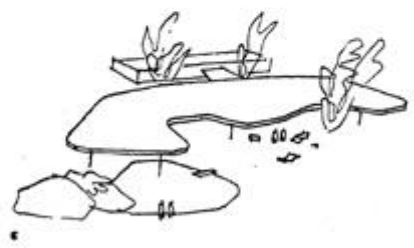
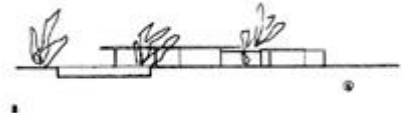
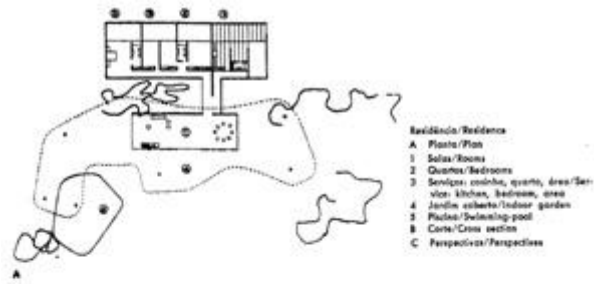

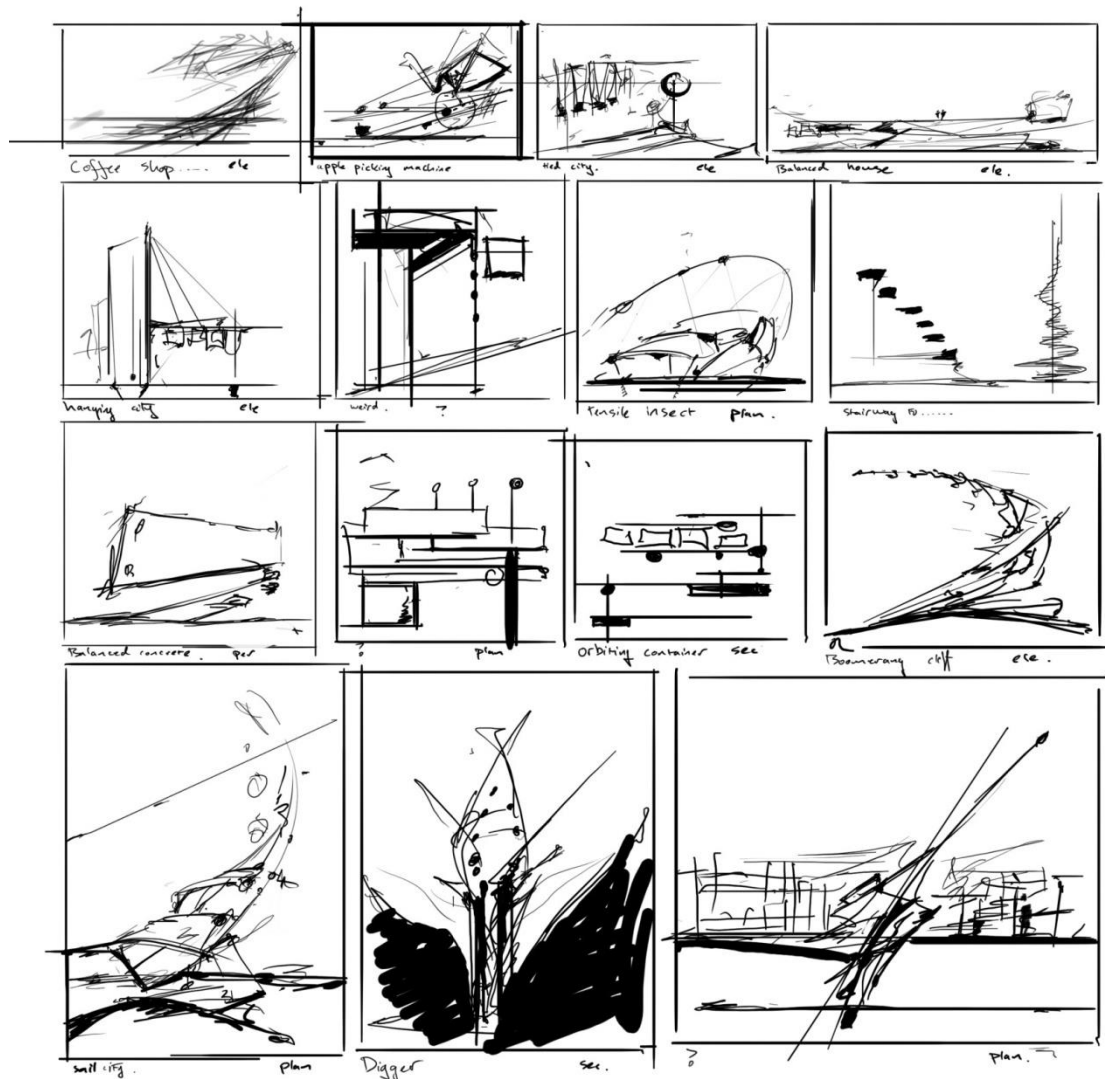
Η ΔΕΙΑ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΔΕΝ ΕΓΚΕΙΤΑΙ ΤΟΣΟ ΣΤΟ ΟΤΙ ΑΝΑΠΑΡΙΣΤΟΥΝ ΜΕ ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΟΣΟ ΣΤΟ ΟΤΙ ΜΑΣ ΒΟΗΘΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΟΜΑΣΤΕ ΣΕ ΑΥΤΗΝ.

**Ο ΚΟΣΜΟΣ ΠΟΥ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΓΥΡΩ
ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΝΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΩΝ
ΑΝΤΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΜΑΣ ΙΔΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ
ΤΩΝ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΦΙΛΤΡΩΝ ΠΟΥ
ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΔΟΤΕΙ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ
ΜΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.**

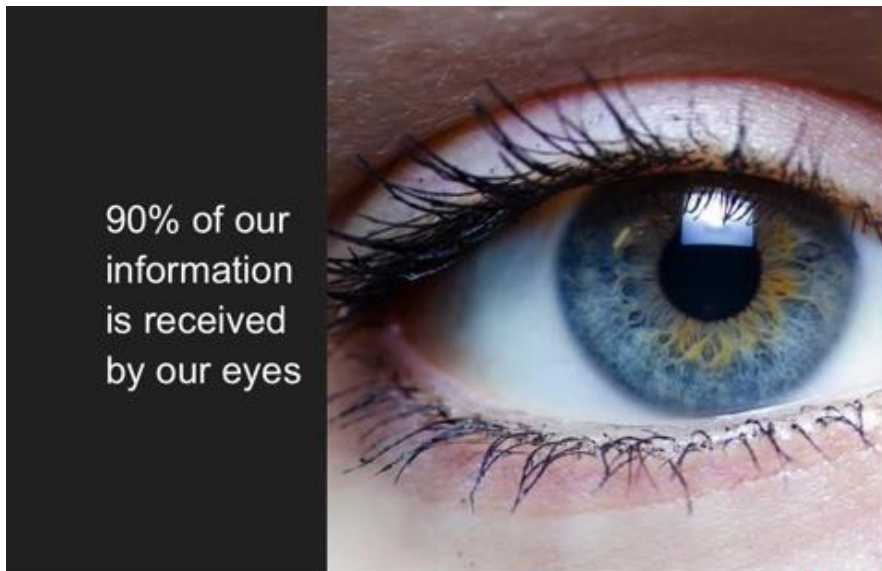

Δεν βλέπεις με τα μάτια, αλλά με τον εγκέφαλο!

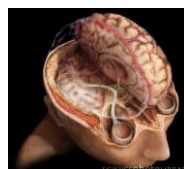
Δεν αντιλαμβανόμαστε όντως την πραγματικότητα. Αντιλαμβανόμαστε αυτό που νομίζουμε ή πιστεύουμε πως είναι η πραγματικότητα. Βλέπουμε την εικόνα της πραγματικότητας που ο εγκέφαλος μας έχει κατασκευάσει από τα εισαγόμενα αισθητηριακά δεδομένα, και από τους αμέτρητους συνειρμούς που προσφέρουν τα δίκτυα των νευρώνων του.

Με απλά λόγια ότι βλέπουμε εξαρτάται από τις εμπειρίες μας και από τον τρόπο που τις επεξεργαζόμαστε και αυτές αποτελούν τον κόσμο που βλέπουμε.

ΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ ΑΦΟΥ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΝΕΥΡΙΚΟΥΣ ΔΙΣΘΗΤΙΚΟΥΣ ΥΠΟΔΟΧΕΙΣ ΣΤΑ ΔΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ, ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΠΑΛΜΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ ΚΑΙ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥΣ.

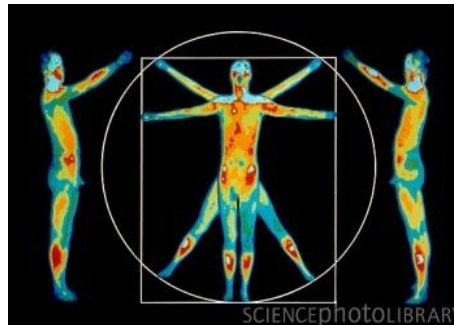
Σ' ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝΤΑ ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ, ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΘΗΚΕΥΜΕΝΕΣ ΜΝΗΜΕΣ ΚΑΙ ΜΕ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ, Η ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΑΠΟΚΤΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΝΟΗΜΑ.

Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΥΝΘΕΤΕΙ ΜΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΜΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΝΟΗΜΑ ΠΟΥ ΜΕ ΤΗ ΣΕΙΡΑ ΤΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥ.

**ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΙΟ
ΑΠΛΗ ΣΧΕΣΗ – ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΩΝ
ΔΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΟΣ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ Η ΜΙΑΣ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΠΟΥ
ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΗ
ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΗ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ
ΟΠΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΠΟ ΑΥΤΑ ΚΑΙ
ΣΥΓΧΡΟΝΩΣ ΤΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ
ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ Σ' ΑΥΤΕΣ**

- **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ, ΤΟ ΤΙ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΔΕΝ ΕΞΑΡΤΑΤΑ ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΓΥΡΩ ΜΑΣ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΩΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΥΠΟΔΟΧΕΙΣ ΜΑΣ ΠΟΥ ΔΙΕΓΕΙΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΚΑ ΚΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΔΟΜΗΜΕΝΟΣ Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΜΑΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΧΕΙΡΙΣΘΕΙ ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ**

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΨΥΧΟΛΟΓΟΥΣ ΤΗΣ GESTALT ΚΑΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ, ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΠΤΙΚΩΝ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΑΝΤΙΛΗΠΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΠΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΖΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.

ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΑΥΤΟΙ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ GESTALT ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΕΙ ΟΤΙ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΕΑ ΠΩΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΑΠΛΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ 'ΕΚΕΙ ΕΞΩ', ΑΛΛΑ ΟΤΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ.

«το όλον είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών»

Εμμανουήλ Βακαλό – Αρχιτέκτονας και Ακαδημαϊκός

παραπομπές

Donald D. Hoffman

Donald Hoffman studies how our visual perception, guided by millions of years of natural selection, authors every aspect of our everyday reality.

https://www.ted.com/talks/donald_hoffman_do_we_see_reality_as_it_is

Tom Wujec

3 ways the brain creates meaning

https://www.ted.com/talks/tom_wujec_on_3_ways_the_brain_creates_meaning

Η πλάνη των αισθήσεων

https://www.youtube.com/watch?v=AeMJ3J7qhal&ab_channel=%CE%95%CE%BA%CE%B4%CF%8C%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%CE%94%CE%AF%CE%B1%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82-DiavlosPublications

.....τι όμως από όσα συμβαίνουν γύρω μας, αντιλαμβάνονται στην πραγματικότητα οι αισθήσεις μας; Όπως μας περιγράφουν αναλυτικά οι ομιλητές **Μάνος Δανέζης** και **Στράτος Θεοδοσίου**.

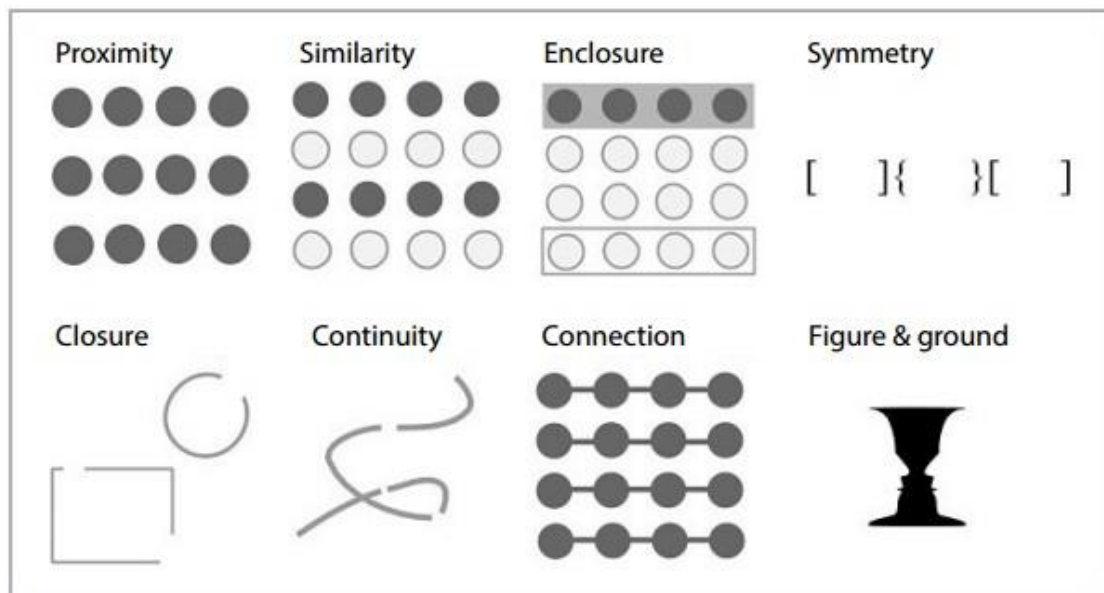
Al Seckel - Master of visual illusions

Al Seckel explored how eye tricks can reveal the way the brain processes visual information - or fails to do so.

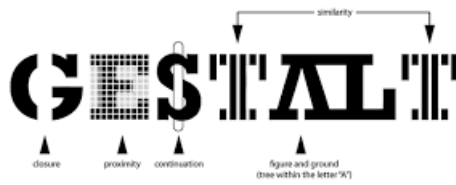
https://www.ted.com/talks/al_seckel_says_our_brains_are_mis_wired

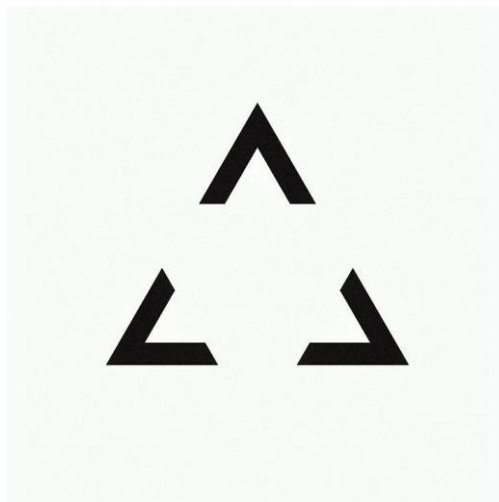
Νόμοι της οπτικής οργάνωσης.

Τα θεμέλια των γνώσεων μας γύρω από την αισθητηριακή αντίληψη τέθηκαν στα εργαστήρια των ψυχολόγων της Gestalt (μεταφρ. Σχήμα).

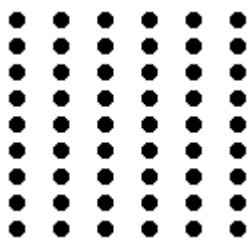
Η θεωρία μάθησης Gestalt πρότεινε διάφορους νόμους οργάνωσης, οι οποίοι είναι έμφυτοι τρόποι με τους οποίους οι άνθρωποι οργανώνουν την συνείδησή τους. Ο παράγων Gestalt είναι μια συνθήκη που βοηθά στην αντίληψη καταστάσεων ως ολότητες.

Πέραν της εισαγωγής των όρων ‘φιγούρα’ και ‘φόντο’, οι ψυχολόγοι της Gestalt περιέγραψαν αυτές που τους φαινόταν να είναι θεμελιώδεις και οικουμενικές αρχές οπτικής οργάνωσης.

Οι κύριες είναι οι παρακάτω (μερικοί από τους όρους ποικίλλουν λίγο): εγγύτης, ομοιότης, καλή συνέχεια, κλειστό σχήμα, μικρό μέγεθος, περιβάλλον, συμμετρία.

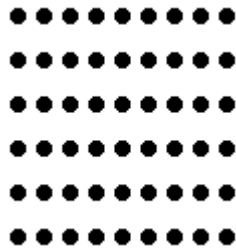
Η αρχή της εγγύτητας μπορεί να αποδειχτεί έτσι:

Αυτό, που είναι πιθανόν να παρατηρήσετε σχετικά γρήγορα, είναι ότι δεν πρόκειται μόνο για ένα τετράγωνο σχήμα από τελείες αλλά μάλλον για μια

σειρά από στήλες με τελείες. Η αρχή της εγγύτητας λέει ότι *σχήματα που είναι πιο κοντά μεταξύ τους συνδέονται*. Παρακάτω είναι ένα άλλο παράδειγμα.

Εδώ είναι πιθανό να ομαδοποιείτε τις τελείες σε *σειρές*.

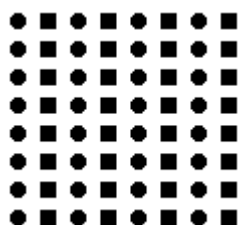
Η αρχή αυτή εφαρμόζεται στην παρακάτω εικόνα.

Είναι πιο πιθανό να συνδέετε τις γραμμές που είναι πλησιέστερα από αυτές που είναι μακρύτερα. Στο παράδειγμα αυτό τείνουμε να βλέπουμε τρία ζεύγη γειτονικών μάλλον γραμμών (και μια μεμονωμένη στην άκρη δεξιά) αντί για τρία απομακρυσμένα ζεύγη γραμμών (και μια μεμονωμένη γραμμή στην άκρη αριστερά).

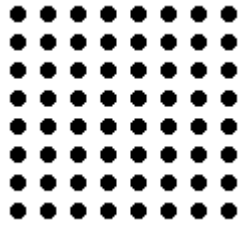
Η σημασία της αρχής αυτής από μόνη της είναι πιθανόν να φαίνεται στην αρχή ασαφής. Είναι η αλληλόδρασή τους που καθιστά τις αρχές πιο εμφανείς. Έτσι θα στραφούμε στη δεύτερη μείζονα αρχή της οπτικής οργάνωσης – αυτή της *ομοιότητας*.

Κοιτάξτε το παρακάτω παράδειγμα:

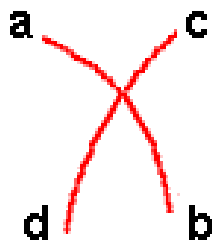
Εδώ οι μικροί κύκλοι και τα τετράγωνα έχουν όμοιες αποστάσεις οριζόντια και κάθετα, ούτως ώστε η εγγύτητα να μη παίζει ρόλο. Πάντως, τείνουμε να βλέπουμε εναλλασσόμενες στήλες από κύκλους και τετράγωνα. Αυτό, θα ισχυρίζονταν οι ψυχολόγοι της Gestalt, γίνεται λόγω της αρχής της ομοιότητας – *σχήματα που μοιάζουν συνδέονται*.

Χωρίς τα δύο διαφορετικά επαναλαμβανόμενα σχήματα θα βλέπαμε είτε σειρές είτε στήλες ή και τα δύο....

Μια τρίτη αρχή οπτικής οργάνωσης είναι αυτή της *ομαλής συνέχειας*.

Αυτή η αρχή λέει ότι τα *περιγράμματα που βασίζονται σε ομαλή συνέχεια προτιμώνται από τις απότομες αλλαγές κατεύθυνσης*. Εδώ, π.χ. είναι πιο πιθανό να δούμε τις γραμμές a-b και c-d να τέμνονται, παρά να δούμε τις a-d και c-b, ή a-c και d-b ως γραμμές.

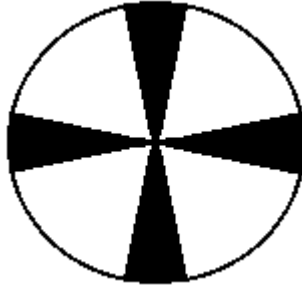
Το *κλείσιμο* είναι η τέταρτη αρχή οπτικής οργάνωσης: οι *ερμηνείες που παράγουν 'κλειστά' μάλλον παρά 'ανοικτά' σχήματα* ενοούνται.

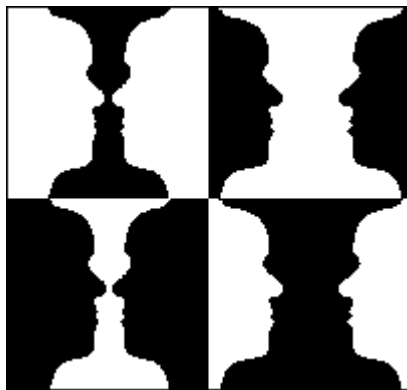
Εδώ τείνουμε να βλέπουμε τρία σπασμένα ορθογώνια (και ένα μεμονωμένο σχήμα στην αριστερή άκρη) μάλλον παρά τρία δοκάρια σε προφίλ (και ένα μεμονωμένο σχήμα δεξιά). Στην περίπτωση αυτή η αρχή της κλειστότητας διασταυρώνεται με την αρχή της εγγύτητας, αφού όταν αφαιρέσουμε τις αγκύλες, επιστρέφουμε στην εικόνα που χρησιμοποιήθηκε νωρίτερα για να δείξει την εγγύτητα....

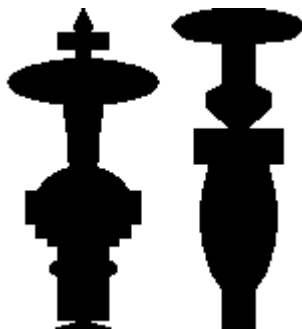
Μια πέμπτη αρχή οπτικής οργάνωσης είναι αυτή του *μικρού μεγέθους*. Οι μικρότεροι χώροι τείνουν να φαίνονται ως σχήματα μπροστά σε ένα μεγαλύτερο φόντο. Στο παρακάτω σχήμα το πιο πιθανό είναι να δούμε ένα μαύρο σταυρό παρά έναν άσπρο σταυρό μέσα στον κύκλο εξαιτίας της αρχής αυτής.

Για να δείξουν την αρχή αυτή της Gestalt, οι Coren, Ward and Enns (1994, 377) ισχυρίζονται ότι είναι ευκολότερο να δεις το βάζο του Rubin, όταν ο χώρος που καταλαμβάνει είναι μικρότερος. Το χαμηλότερο τμήμα της εικόνας παρακάτω προσφέρει αρνητικές εκδοχές της εικόνας σε περίπτωση, που αυτό μπορεί να παίζει κάποιο ρόλο. Για να αποφύγω να εμπλέξω την αρχή του *περιβάλλοντος*, αφαίρεσα τα συνηθισμένα φαρδιά πλαίσια από τις τέσσερις εκδοχές. Η αρχή του μικρού μεγέθους της Gestalt υπονοεί ότι θα ήταν ευκολότερο να δει κανείς το βάζο αντί για τα πρόσωπα στις δύο εκδοχές κάτω αριστερά.

Η αρχή της *συμμετρίας* λέει ότι οι *συμμετρικές περιοχές* τείνουν να θεωρούνται ως *φιγούρες* κι οι *ασυμμετρικές* ως *υπόβαθρα*.

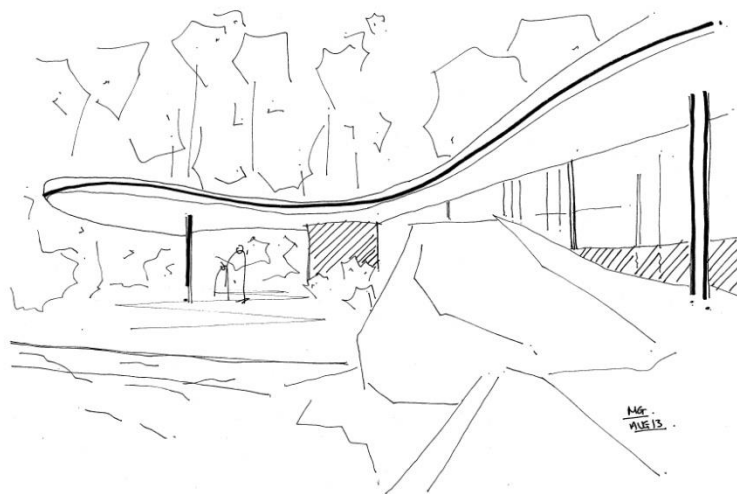

Τέλος υπάρχει η αρχή του *περιβάλλοντος*, σύμφωνα με την οποία *οι περιοχές, που μπορεί να φανεί ότι περιβάλλονται από άλλες, τείνουν να γίνονται αντιληπτές ως φιγούρες*.

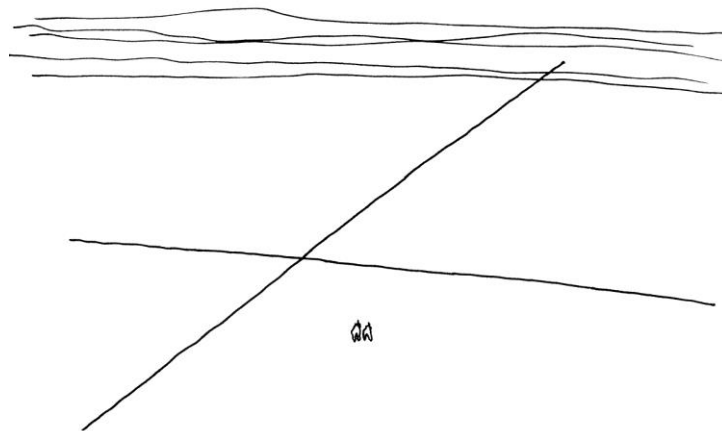

Τώρα που μπήκαμε σαυτό το νόημα, η ερμηνεία της εικόνας, που φαίνεται παραπάνω, δε θα έπρεπε να είναι πολύ δύσκολη. Αυτό, που τείνει να μπερδεύει τους παρατηρητές εκ πρώτης όψεως, είναι ότι υποθέτουν πως η άσπρη περιοχή είναι το φόντο μάλλον παρά η φιγούρα. Αν δεν μπορούσατε να το κάνετε πριν, θα έπρεπε τώρα να μπορείτε να διακρίνετε τη λέξη 'ΤΙΕ'.

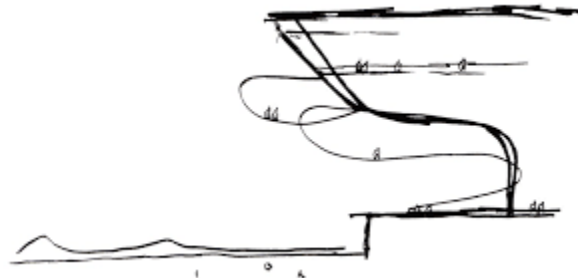
Όλες αυτές οι αρχές της οπτικής οργάνωσης συνιστούν την υπεραρχή της *pragnanz* (Νόμος συνοπτικότητας), η οποία λέει ότι *ευνοούνται οι απλούστερες και σταθερότερες ερμηνείες*.

Αυτό που υποδεικνύουν οι αρχές οπτικής οργάνωσης της Gestalt είναι ότι έχουμε κάποια προδιάθεση να ερμηνεύουμε διαφορούμενες εικόνες κατά τον ένα τρόπο μάλλον παρά κατά τον άλλο, ακολουθώντας οικουμενικές αρχές.

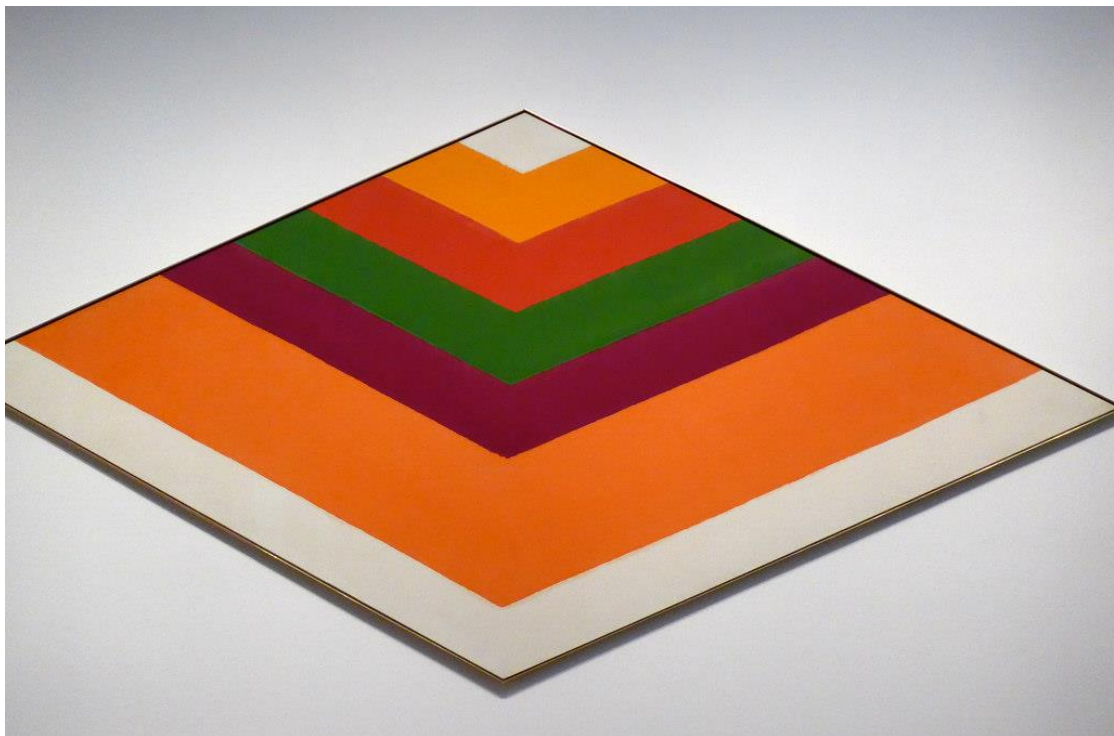
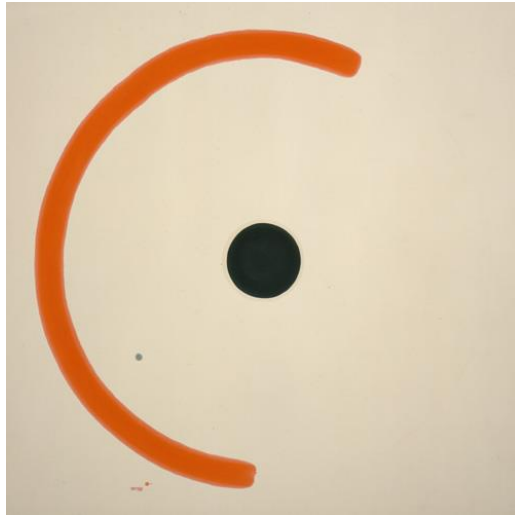

Μπορεί να δεχόμαστε μια τέτοια πρόταση και ταυτόχρονα να δεχόμαστε ότι οι προδιαθέσεις μας μπορεί να οφείλονται σε άλλους παράγοντες. Ομοίως, μπορεί να δεχόμαστε τις αρχές της Gestalt, ενώ παράλληλα θεωρούμε ότι κάποιες πλευρές της αντίληψης είναι *επίκτητες* και πολιτιστικά μεταβλητές μάλλον παρά έμφυτες.

Οι αρχές της Gestalt μπορεί να θεωρηθεί ότι ενισχύουν την ιδέα πως ο κόσμος δεν βρίσκεται απλά και αντικειμενικά 'εκεί έξω', αλλά ότι δημιουργείται κατά τη διαδικασία της αντίληψης.

Daniel Chandler

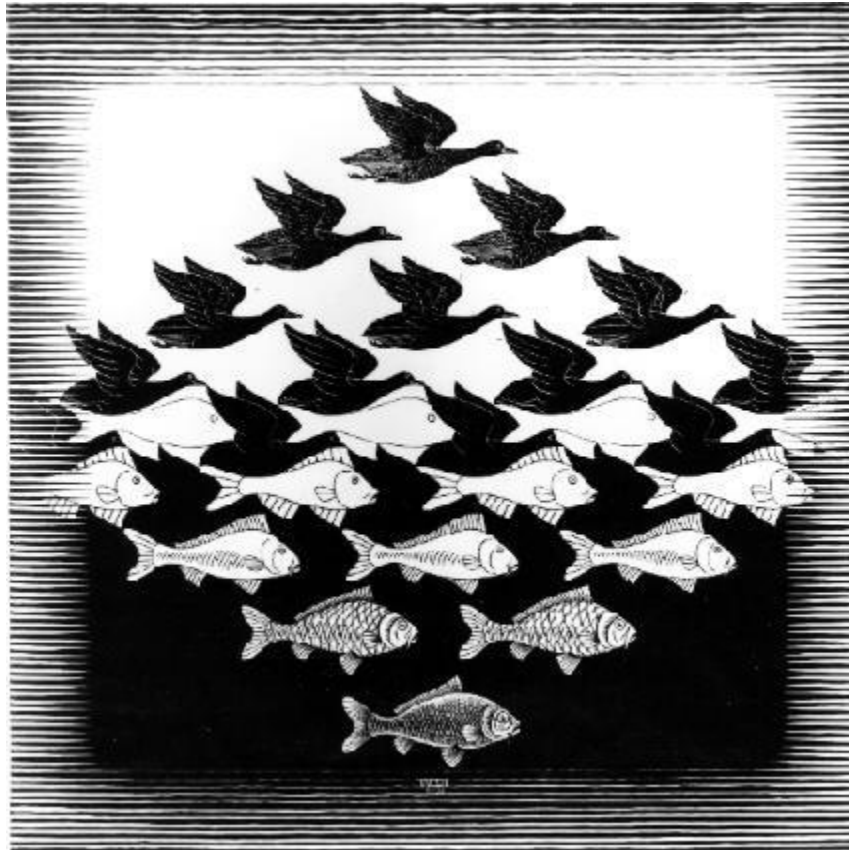
Kenneth Noland, λάδι σε καμβά, 1962.

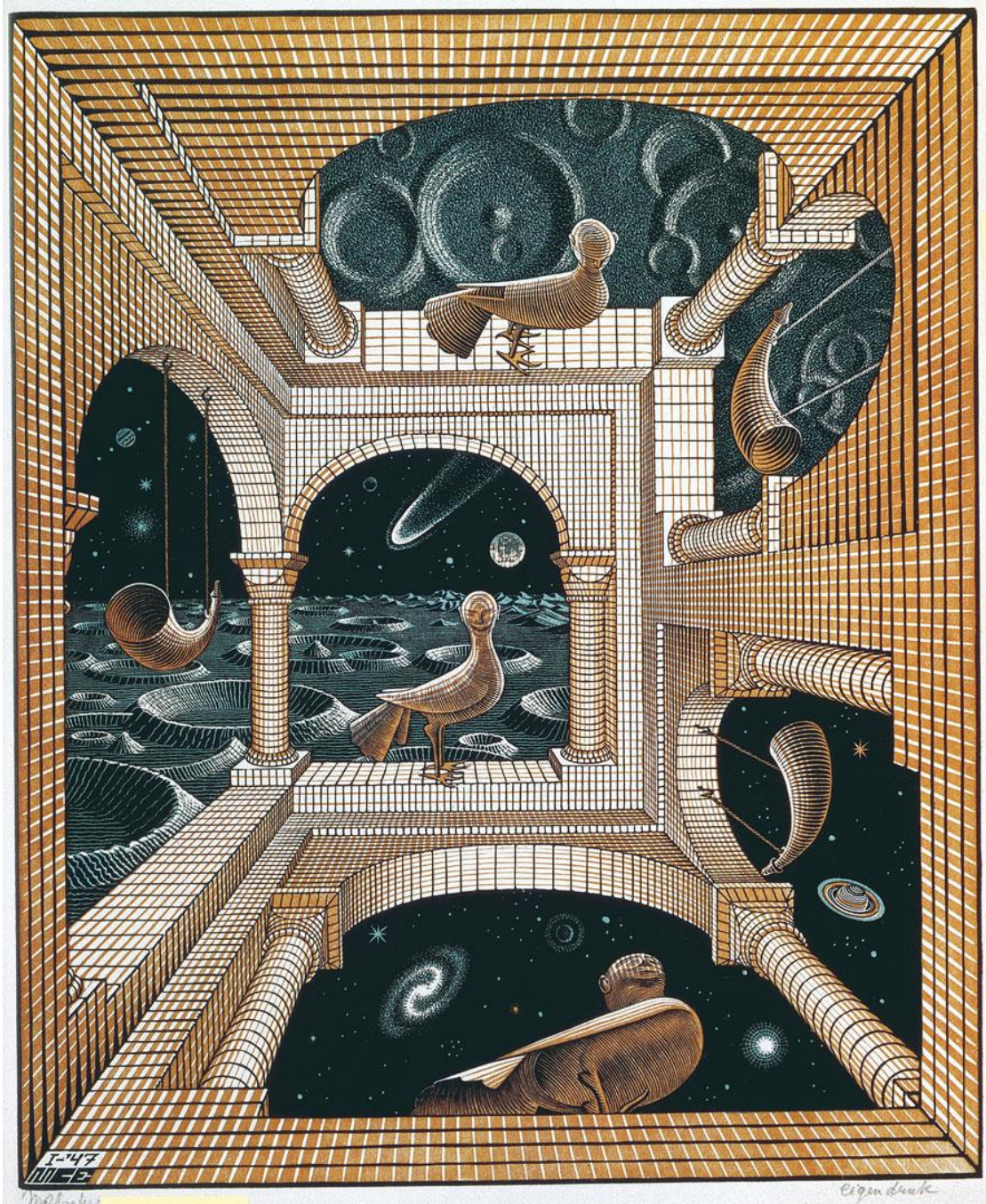
László Moholy-Nagy, Oil on canvas 1927

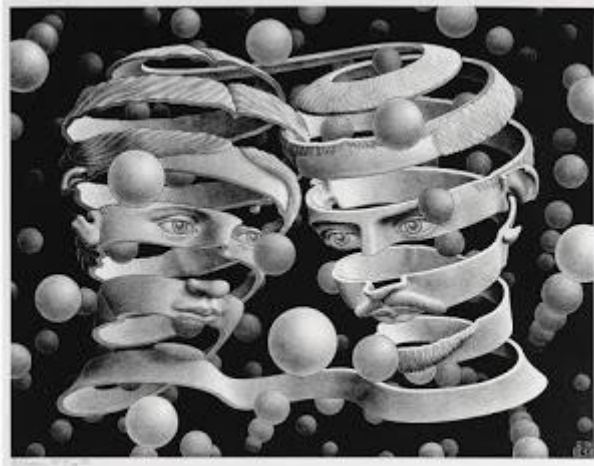
Josef Albers. Ascension from the series Graphic Tectonic. 1942

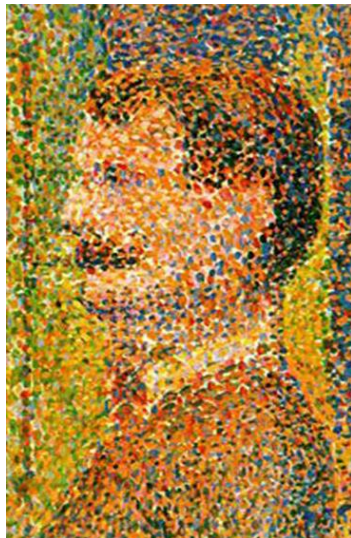
Sky and water, M.C. Escher, ξυλογραφία, 1939

Maurits Cornelis Escher, Altro mondo II – Gennaio 1947

Maurits Cornelis Escher, Bond of Union 1956

Georges Seurat. "La Parade". by 1888.

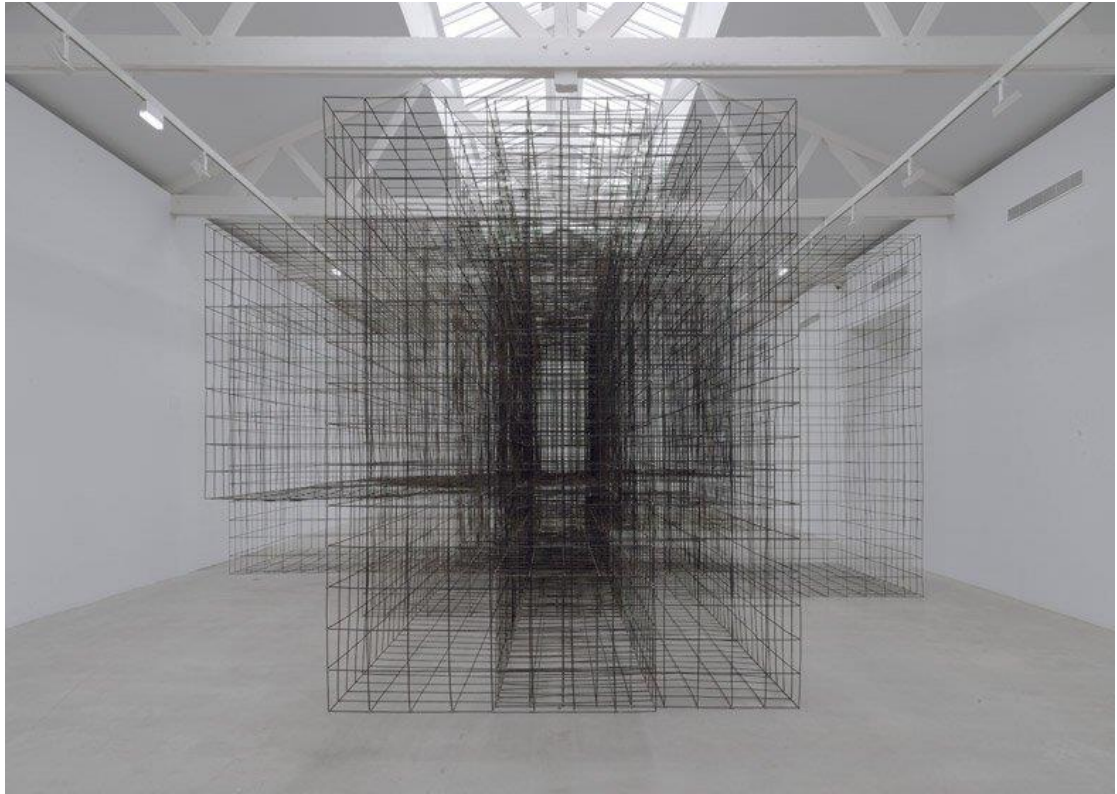
Vincent van Gogh. The Starry Night. 1889.

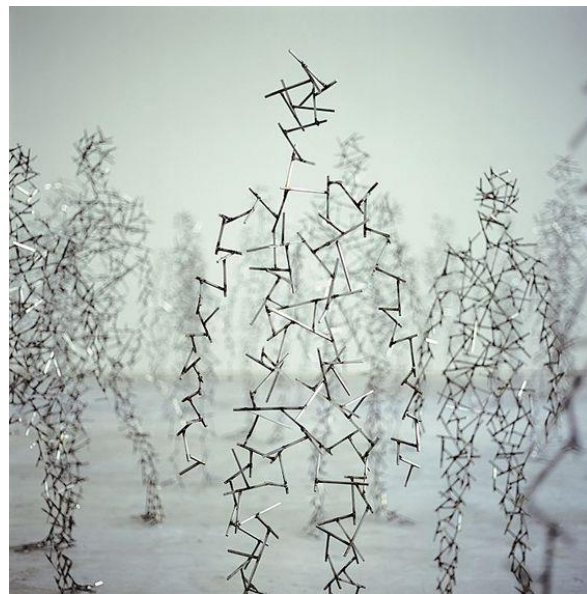
Yayoi_Kusama Polka dot madness 4, 1998, περιβάλλον.

Yayoi_Kusama, Infinity Mirrored Room, περιβάλλον.
https://www.youtube.com/watch?v=8VwJMw_fLvl

Antony Gormley. Matrix II. 2015

Βιβλιογραφία.

Προτάσεις για βιβλία σχετικά με το θέμα.

Οπτική σκέψη

Συγγραφείς: Ρούντολφ Αρνχάιμ

Εκδότης: University Studio Press

Μετάφραση: Ιάκωβος Ποταμιάνος - Γιώτα Βρυώνη

Ο R. Arnheim όταν έγραψε αυτό το βιβλίο ήταν Καθηγητής της Ψυχολογίας της Τέχνης στο Πανεπιστήμιο Harvard και ήδη παγκοσμίως γνωστός για τις ψυχολογικές του μελέτες γύρω από τις μορφές και τις λειτουργίες της τέχνης. Υποστηρίζει ότι η σκέψη εξολοκλήρου (και όχι μόνο η σκέψη που σχετίζεται με την τέχνη ή άλλες οπτικές εμπειρίες) είναι κατά βάση αντιληπτικής φύσης – και ότι η αρχαία διχοτομία μεταξύ όρασης και σκέψης, μεταξύ αντίληψης και συλλογιστικής διαδικασίας, είναι εσφαλμένη και παραπλανητική. Το υλικό που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην «Οπτική Σκέψη» προέρχεται από φιλοσόφους, αρχαίους και μοντέρνους· από ψυχολογικά εργαστηριακά πειράματα· από εργασίες περί της αντίληψης και των καλλιτεχνημάτων των παιδιών· από επιστημονικά συγγράμματα φυσικής και αστρονομίας. Αν και στοχεύει στον γενικό αναγνώστη, το βιβλίο είναι άμεσου ενδιαφέροντος για τον εκπαιδευτικό λόγω των πρακτικών της συνεπειών για την λειτουργία της τέχνης στην εκπαίδευση και γενικότερα, για την οπτική εκπαίδευση σε όλα τα πεδία της μάθησης.

Τέχνη και οπτική αντίληψη

Η ψυχολογία της δημιουργικής όρασης

Συγγραφείς: Ρούντολφ Αρνχάιμ

Εκδότης: Θεμέλιο

Μετάφραση: Ιάκωβος Ποταμιάνος

- *W.Kandinsky*, Για το πνευματικό στην τέχνη, Εκδ. Νεφέλη Αθήνα, 1981
- Σημείο, γραμμή, επίπεδο, *W.Kandinsky* εκδ. Δωδώνη Αθήνα, 1996
- Η ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΜΠΑΟΥΧΑΟΥΖ (ΔΙΤΟΜΟ), ΚΛΕΕ ΠΑΟΥΛ, Άννα Μοσχονά (Translator) Εκδότης: ΜΕΛΙΣΣΑ
- Semir Zeki, Εσωτερική όραση, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2002
- Βακαλό Γεώργιος, Οπτική Σύνταξη, Νεφέλη, 1988
- Γκόμπριχ, Ερνστ, Το χρονικό της Τέχνης, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1998
- ΧΑΙΝΤΕΓΚΕΡ ΜΑΡΤΙΝ, Είναι και χρόνος (1924), Δωδώνη, 1998
- Καρλ Γιούνκ, ο άνθρωπος και τα σύμβολα του. Εκδόσεις Αρσενίδη.
- Johannes Itten, Design and form.
- Το δέντρο της γνώσης. Οι βιολογικές ρίζες της ανθρώπινης νόησης. Humberto Maturana and Francisco Varela. Εκδ. Κάτοπτρο 1992

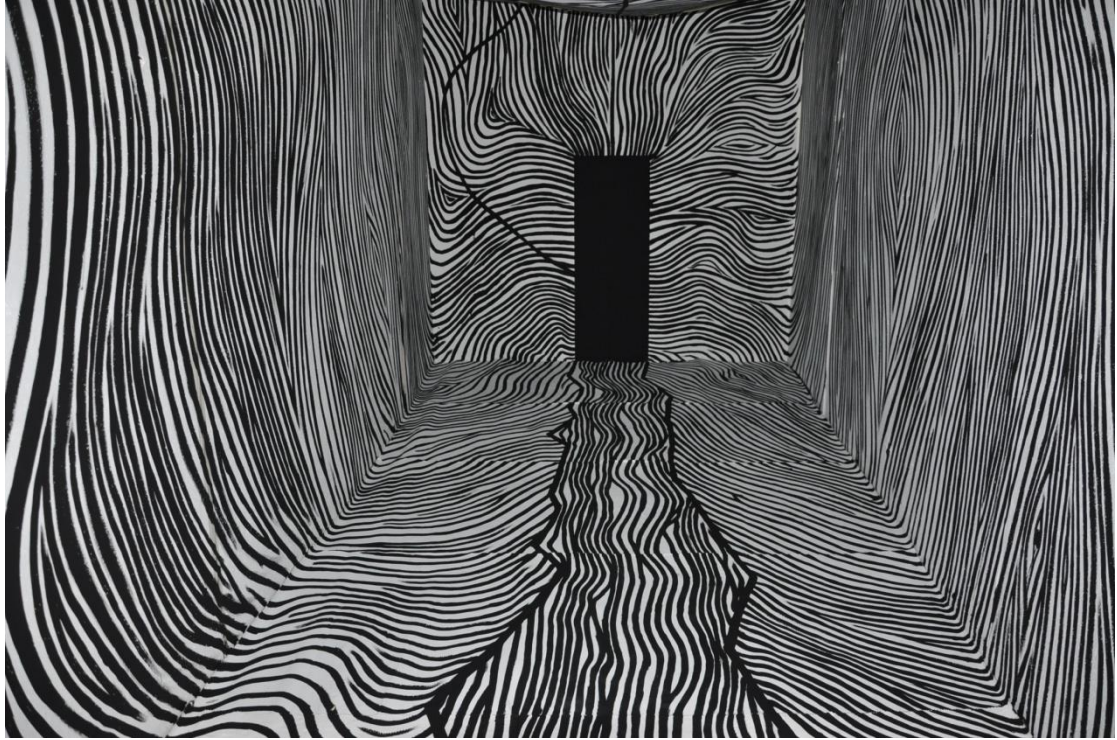
Video επιλογές

arch.duth.gr - art - ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ 2010

...από το αρχείο του Εργαστηρίου Εικαστικών TAM-ΔΠΘ

<https://vimeo.com/15470606>

Ομαδικές εργασίες φοιτητών του μαθήματος
...από το αρχείο του Εργαστηρίου Εικαστικών ΤΑΜ-ΔΠΘ

Gestalt, Genius Loci Weimar 2017, Winner

<https://vimeo.com/231543560>

Moderat - "Bad Kingdom" (Official Music Video)

<https://www.youtube.com/watch?v=I1gewNVv1UY>

μα πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του
ιδιάσκοντα. - email: takiskozokos@gmail.com